

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-23
لجنة الانتخابات المركزية للكنيست 23
The Central Elections Committee for the 23rd Knesset

Justice Neal Hendel
Supreme Court of Israel
Chairman of the Central Elections Committee

قاضي نيل هندل
المحكمة العليا
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט ניל הנדל
בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 31/23

העותרת: רשימת כחול לבן

נגד

המשיבה: רשימת העבודה-גשר-מרצ

עתירה לצו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959

עו"ד ערן מרינברג; עו"ד שמעון בראון
עו"ד עמרי שגב

בשם העותרת:
בשם המשיבה

החלטה

1. במרכזה של עתירה זו מצויה מודעת תעמולה שפרסמה המשיבה – רשימת העבודה-גשר-מרצ. במודעה נראים שלושת המועמדים שהוצבו בראש הרשימה – חברי הכנסת עמיר פרץ, אורלי לוי וניצן הורביץ – כשלצדם, וכחלק אינטגרלי מהקבוצה, נראה העומד בראשה של העותרת, רשימת כחול לבן. הארבעה עומדים בשורה אחת. הכיתוב המלווה את התמונות הוא "ישראל מחכה לממשלה חדשה", כשליצידו פתק עם האותיות "אמת" וכינויה של המשיבה, "העבודה-גשר-מרצ".

העותרת טוענת כי תמונה זו של ארבעת האישים, מבלי להבחין ביניהם, מפרה את האיסור הקבוע בסעיף 13 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959, האוסר על "הפרעה בלתי הוגנת" לתעמולת בחירות של רשימת מועמדים. לפי קו זה, מדובר בהפרעה בלתי הוגנת לתעמולת כחול לבן, שכן המודעה "נועדה ליצור בקרב הבוחרים את הרושם המוטעה כי

עמוד 1 מתוך 3

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015
العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس,
9195015

טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855, דוא"ל البريد الإلكتروني:

VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

המבקשת, רשימת כחול לבן והמשיבה רשימת העבודה גשר מרץ חברו יחדיו, באופן שהצבעה לרשימת העבודה משמעה הלכה למעשה גם הצבעה לרשימת כחול לבן, ולא כך פני הדברים". עוד נטען כי "הבוחר עלול לטעות ולסבור כי בין המבקשת למשיבה קיימת הסכמה הדדית לישיבה יחדיו בממשלה העתידית וכי המבקשת 'אדישה' להצבעה עבור המשיבה, ולא כך היא".

המשיבה טוענת, בתגובה, כי ישנן הבנות והסכמות ברורות בין שתי הרשימות בדבר חבירה לצורך הקמת ממשלה עתידית, וכי סיכומים אלה שומטים את הבסיס לעתירה. לפי קו זה, מודעת התעמולה אינה מטעה, שכן היא משדרת לבוחר כי ישנה הסכמה בין רשימת כחול לבן לרשימת העבודה-גשר-מרץ, והסכמה כזו אכן קיימת.

2. סעיף 13 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959, שכותרתו "איסור הפרעה", שולל תעמולת בחירות שנעשית מטעם רשימה "בדרך שיש בהם משום הפרעה בלתי הוגנת של תעמולת בחירות מטעם מפלגה או רשימת מועמדים אחרת". הסעיף פורש, בין היתר, כאוסר על תעמולה שיש בה חשש להטעיית הבוחרים, באופן שבו החשש ברור על פני הדברים בעת הצפייה בתעמולה (ראו למשל תב"כ 38/19 רשימת הליכוד ביתנו נ' רשימת הבית היהודי, פסקה ה (17.1.2013), והאסמכתאות שם)). צא ולמד כי המחוקק נוקט זהירות מסוימת ביחס למצב שבו רשימה אחת מתייחסת לרשימה אחרת. אין הכוונה שלא ניתן להתייחס לרשימות אחרות. הנסיון – גם של מערכת הבחירות לכנסת ה-23 – מלמד כי רבות ההתייחסויות של רשימה אחת לרעותה. זהירות המחוקק באה לידי ביטוי בשימת דגש על האיסור של הפרעה בלתי הוגנת. דוגמא לכך היא חובת היחידה האחת, בדמות רשימה, לשמור על זהות של הרשימה האחרת, ואין הצגה כאילו הרשימות אחת הן, כאשר אין הסכמה פומבית וברורה ככזו. איסור זה לא נועד להגן רק על האינטרסים הפרטניים של רשימה כזו או אחרת, אלא לשמור על אינטרס הציבור בדבר העצמאות של כל רשימה.

על רקע זה יש לשאול כיצד עשוי הבוחר מן היישוב לפרש את מודעת התעמולה מושא העתירה. עיון במודעת התעמולה מעלה תהייה בדבר פירושה. מה ניתן להסיק מהתמונה המשותפת של שלושת המועמדים הראשונים של רשימת העבודה-גשר-מרץ יחד עם ראש רשימת כחול לבן? בעניין זה נוצר ספק ניכר בקשר לכוונתם של יוצרי המודעה והמסר שהם רוצים להעביר. רבה העמימות. הכיתוב "ישראל מחכה לממשלה חדשה" – הכיתוב היחיד שנלווה למודעה – אינו מפזר את הערפל. כך, כאשר הכיתוב הנוסף מופיע על גבי פתק הצבעה, ונושא את שם וכינוי הרשימה: "אמת" ו"העבודה-גשר-מרץ". מה הקשר בין הקריאה להצביע עבור

רשימה זו לתמונת אדם שעומד בראש רשימה אחרת? האם משמעות המודעה היא כי ישנו חיבור פורמלי בין שתי הרשימות? שמא הכוונה היא שקיים הסכם בין שתי הרשימות, כך שהעבודה-גשר-מרצ תחבור לממשלה בראשות יושב ראש כחול לבן בכל תרחיש שהוא? ואולי הכוונה היא לכך שיושב ראש כחול לבן תומך בעבודה-גשר-מרצ וקורא להצביע לה, או לפחות אדיש להצבעה כזו? ניתן היה לפזר את ערפל הספק באמצעות הוספת כיתוב, ולו תמציתי, המסביר את כל אותם הסברים שהציעה העבודה-גשר-מרצ בתגובתה לעתירה זו או הסברים אחרים. תיקון הפרסום בדרך של הגשת כתבי טענות בהליך משפטי לא יצליח. המוקד הוא הפרסום, ועליו לדבר בעד עצמו. המבחן קונקרטי, כאשר הנטייה היא שלא להתערב בפרסום, אלא אם כן הוא אינו עומד בדרישות הדין. במקרנו לא נוסף למודעה כיתוב מתאים, ואין תוכן נוסף – בשונה אולי מהסברים המוצעים בעל פה בסרטונים כאלה ואחרים – שביכולתו להעמיד את הצופה במודעה על כוונת המפרסם. פה הדגש. אי-הבהירות, הנובעת מהעדר כיתוב, ניתנת לתיקון. אם כך, לא נכון יהיה להשאיר את הפרסום מושא העתירה כפי שהוא, לנוכח הדין והפסיקה שהובאה.

בנסיבות העניין, יש לראות אפוא במודעה שצורפה לעתירה משום הפרעה בלתי הוגנת לתעמולת הבחירות של רשימת כחול לבן. ושוב יודגש כי ההפרעה אינה נובעת מעצם ההתייחסות של רשימה אחת לרשימה שניה, אלא מאי-ההפרדה שביניהן. התוצאה האופרטיבית היא שיש להורות על הסרת כל הפרסומים שצורפו לעתירה, דהיינו המודעות שתוארו לעיל, כשאינן לצידן כל כיתוב שבכוחו להבהיר את פשר "הוספתו" של ראש רשימת כחול לבן לתמונת ראשי רשימת העבודה-גשר-מרצ. הסרת הפרסומים תעשה עד ליום 27.2.2020, בשעה 18:00. לחלופין, וככל שהדבר אפשרי, רשאית העבודה-גשר-מרצ להוסיף למודעות שפורסמו כיתוב המבהיר לבוחר הסביר – מן היישוב – את פירוש המודעה והמסר העולה ממנה.

3. סוף דבר, העתירה מתקבלת. המשיבה תסיר או תתקן את כל פרסומי המודעה מושא העתירה, באופן המפורט בפסקה הקודמת. המשיבה תישא בהוצאות העותרת ובשכר טרחת עורכי דינה בסך של 4,000 ש"ח.

ניתנה היום א' באדר התש"ף (26.2.2020).

ניל הנדל

**שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-23**

עמוד 3 מתוך 3

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس,
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס פאקס: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني:

VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirof.gov.il